

Butlletí

de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya

número 37 | març 2026

Sumari

Pòrtic del Butlletí	3
Núria de Gispert i Català	
Dinar debat amb Roser Capdevila	4
Roc Fuentes i Navarro	
Visita a la regió de l'Emília-Romanya	6
Rosa Martí i Conill (Bolonya)	
Irene i Gemma Rigau i Oliver (Ravenna)	
Joan Raventós i Pujadó (Modena i Ferrara)	
Visita al monestir de Montserrat	12
Joan Raventós Pujadó	
Visita a la Fundació Pau Casals	14
Joan Descals i Esquiús	
Dinar debat amb Pep Martorell	16
Dolors Gordi i Julià	
Visita al Museu Dalí Figueres	18
Marià Lorca i Bard	
Dinar de Nadal	19
Rosa Martí i Conill	
Notícies de l'Associació	20

Edició: Associació d'Antics Diputats. **Fotografies:** Parlament de Catalunya [pàg. (Sergi Ramos) pàg. 3 i 22], Wikimedia Commons [Chris Olszewski (pàg. 11 catedral de Modena), CC BY-SA 4.0;]. **Assessorament lingüístic:** Departament d'Assessorament Lingüístic del Parlament de Catalunya. **Disseny, maquetació i distribució:** Departament d'Edicions del Parlament de Catalunya. Parc de la Ciutadella, s/n, 08003 Barcelona. Tel. 933 046 635. Fax 933 046 636. A/e: edicions@parlament.cat. **Impressió:** Fotoletra, Barcelona. **Dipòsit legal:** B-27.537-2003. **ISSN:** 1887-7893.

Pòrtic del *Butlletí*

BENVOLGUTS, em fa molta il·lusió escriure en aquest butlletí, però alhora sento una certa recança, perquè, de ben segur, el següent serà signat pel nou president o presidenta.

Després de deu anys al front de l'Associació –del 2016 al 2026–, la balança de records positius pesa molt, mentre que la balança de dificultats és molt més lleugera.

Porto amb mi, especialment, la bonhomia dels companys amb qui he treballat aquests darrers anys. Ens ho hem passat molt bé: les reunions de la Junta, els dinars al bar del Parlament, els dinars debat amb experts en diferents matèries –que han tingut un gran èxit–, les sortides programades a diferents capitals de comarca, la sortida recent a Figueres –on vam poder veure la *Madonna de Portlligat*, de Dalí–, els dinars amb diputats d'altres demarcacions i, per posar un darrer exemple, la calçotada a Valls.

En aquest temps, la Mesa del Parlament ens ha concedit una subvenció l'any 2025 i una altra l'any 2026, destinades al desenvolupament de les activitats de l'Associació dels anys 2024 i 2025. També hem signat un conveni marc de col·laboració amb el Parlament, que permet establir les bases de col·laboració entre el Parlament i l'Associació per a contribuir a mantenir el prestigi del Parlament, difondre la tasca parlamentària i els valors democràtics que representa la institució i consolidar els vincles entre els antics diputats i entre aquests i els actuals. Anem millor econòmicament.

A més, tenim una persona nova que ens dona suport, i que és treballadora, atenta, efectiva i eficaç. I he gaudit d'un equip extraordinari amb la secretària de la Junta i la tesorera, dos puntals per als èxits i el bon fer de l'Associació.

Continuaria parlant dels projectes de present i futur, però ja no toca. El que vull és agrair als associats la seva confiança i participació.

Amb tot, no vull oblidar la situació de caos sistèmic que estem vivint amb Rodalies de Catalunya, amb una gran i greu manca de manteniment, i altres assumptes que com a catalans ens preocupen. Espanya i els partits com el PP i el PSOE, constantment a matadegolla i sense donar solucions suficients a la població. Globalment, la Unió Europea no està en el seu millor moment i tenim un greu problema amb Trump, Putin o qualsevol altre. La guerra d'Ucraïna, la guerra de Gaza..., les tensions entre els països no s'acaben i ens dibuixen un món difícil d'entendre.

Però no podem defallir. Hem de sortir d'aquest túnel i buscar la llum de la llibertat i de la solidaritat, la llum d'una democràcia plena. És el que us desitjo a tots per al futur.

NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ

Dinar debat amb Roser Capdevila

EL DILLUNS 28 D'ABRIL vam tenir una esplèndida xerrada de la mundialment famosa dibuixant, escriptora de literatura infantil i il·lustradora Roser Capdevila, acompanyada i ajudada per una de les seves filles, i tot plegat amb el suport de les imatges molt aclaridores d'una presentació de PowerPoint molt expressiva i didàctica.

Vam ensopegar amb un dia una mica, per no dir molt, complicat. Després d'una trobada de la Junta de la nostra associació amb el president del Parlament, en el moment del comiat es va produir l'apagada general que va afectar, principalment, tot l'Estat espanyol i Portugal. Sortosament, el nostre Parlament té mitjans propis per a fer front a aquestes emergències i vam disposar d'electricitat en tot moment. Vam poder fer el dinar i la xerrada amb tota normalitat i amb el suport tècnic necessari, tot i estar tots molt preocupats per l'apagada que deixava el país paralitzat.

Després de la presentació de l'acte a càrrec de Núria de Gispert, presidenta de l'Associació d'Antics Diputats, la creadora de les tres bessones mundialment conegudes i de molts més dibuixos, litografies, gravats i contes –el llegat de la seva obra a la Biblioteca de Catalunya és de més de 3.000 peces–, va començar explicant la seva vida, des del seu naixement en un moment molt complicat, el 23 de gener del 1939, i les dificultats d'aquells temps tan foscos, fins a la seva afició i dedicació al dibuix des de ben petita i el seu pas per l'Escola Mas-

sana, i moltes més coses. Tot això amb molt d'enginy, gran sentit de l'humor i de manera molt planera, original i divertida, alternant trets i fets de la seva vida personal –com el naixement de les seves tres filles bessones– amb aspectes del seu procés de maduració com a dibuixant i narradora, fins a esdevenir una artista extraordinària. Tot aquest procés queda reflectit en una llibreta en la qual ella ha anat recollint, al llarg de la seva vida, els personatges i la munió de dibuixos, d'històries i de relats que ha anat creant.

Després de la xerrada, Roser Capdevila va atendre, amb molta simpatia i detall, totes les preguntes que li vam formular els presents. Qüestions relacionades amb el seu treball, el procés de creació, la seva vida i els seus viatges, molt lligats a la seva incansable feina creativa. Tot molt ben explicat, fins i tot amb un punt d'ironia.

No cal dir que les protagonistes de «Les Tres Bessones», inspirades en les seves tres filles, han posat Roser Capdevila al cim del reconeixement i de la fama mundial, sobretot després de la versió cinematogràfica i de les innombrables adaptacions i traduccions a molts països. Tanmateix, és molt important tota la seva obra: els seus llibres i les seves històries. És l'autora en llengua catalana més traduïda arreu del món i ha rebut un gran nombre de premis i reconeixements. Tot amb tot, Roser Capdevila continua sent una artista senzilla, sempre lligada al país i il·lusionada per dibuixar, sempre dibuixar. I així, molt clarament, ho va expressar en una entrevista: «Per mi dibuixar és respirar. El dia que no dibuixi és que estic morta, que em portin al tanatori directament. Però, sobretot, que em deixin un llapis i un quadern al costat, per si de cas...»

Va ser un dinar debat certament inoblidable. I estem molt agraïts a aquesta extraordinària artista.

ROC FUENTES I NAVARRO

Visita a la regió de l'Emília-Romanya

Bolonya, ciutat universitària, docta, grassa i roja

Del 6 al 10 de juny passat, alguns membres de l'Associació d'Antics Diputats ens vam desplaçar a la regió de l'Emília-Romanya, amb una visita institucional a l'Assemblea Legislativa, on ens van rebre molt bé. L'Assemblea va publicar una nota de premsa de la nostra trobada amb el president en el seu mitjà de comunicació en línia, Cronaca Bianca, que podeu consultar en aquest enllaç: <https://cronacabianca.eu/assemblea-legislativa-clima-e-big-data-rafforzano-la-collaborazione-tra-emilia-romagna-e-catalogna/>.

Després va començar el recorregut per diverses ciutats de la regió, totes patrimoni de la UNESCO. Vam gaudir de debò per tot el que vam veure i també per la bona relació entre tots nosaltres.

Vam establir la seu general a Bolonya, capital de la regió de l'Emília Romanya. Per això, a més de la visita del primer dia, els altres dies vam anar descobrint racons molt interessants.

Bolonya és la ciutat dels estudiants universitaris per excel·lència. Actualment, n'hi ha uns setanta mil. Té la universitat més antiga d'Europa. Dante, Copèrnic, Petrarca i Marconi, entre molts altres, van estudiar en aquesta universitat, anomenada *Alma Mater Studiorum* i, pels estudiants, *Unibo*. Destaquem que és una ciutat viva, jove, culta, generosa i amb bons plats a taula.

La ciutat té dues torres de l'edat mitjana que destaquen i sembla que puguin caure, ja que tenen una bona inclinació. Són l'Asinelli, de 97 metres, i la Garisenda, de 48. Fa l'efecte que es vulguin abraçar com dos amants.

La major part de les construccions són de maó, per això el color vermellós de gran part de la ciutat. El maó el fan servir perquè no tenen altres materials més nobles. La ciutat té més de 62 quilòmetres de porxos. Hi ha tres muralles que envolten el casc antic, on hi ha una porta anomenada Saragossa. Disposa de diversos canals que la creuen, molts avui coberts, tot i que en alguns punts hi ha trams al descobert. L'aigua ve del riu Reno.

La *piazza Maggiore* és el centre neuràlgic de la ciutat, amb molta vitalitat. De fet, hi vam veure una manifestació a favor de Palestina mentre es feia el lliurament de diplomes als estudiants. També hi trobem una gran estàtua de Neptú. El seu trident diuen que va inspirar l'anagrama de Maserati, marca de cotxes de luxe. Tota la plaça està emmarcada per diversos palaus de grans dimensions.

La basílica de Sant Petroni sembla, de fora estant, un edifici inacabat. Té marbre només a la part baixa, l'altra part és de maó i dins té un rellotge de sol molt curiós, projectat a terra, dissenyat per Cassini el 1655, la línia meridiana del qual té una longitud de 66 metres.

No ens podíem perdre l'Archiginnasio, un edifici que va ser la seu principal i primera de la universitat i que té penjats més de sis mil escuts d'estudiants. Després vam veure el teatre anatómic, del 1637, on es feien disseccions de cadàvers per a l'estudi de l'anatomia, una gran sala de sostre alt i revestida de fusta. És espectacular la sala de l'*Stabat Mater* com a aula magna. El 1711 es va crear l'Institut de les Ciències, el principal impulsor del qual va ser Luigi Galvani.

Visitem la plaça de Sant Esteve, on trobem tres esglésies, la del Crucifix, la del Sepulcre i la dels sants Vidal i Agrícola, d'estil romànic. La del Sant Sepulcre per fora té una decoració molt interessant, ja que combina maó i alguns

marbres. Vol ser una reproducció de la basílica del Sant Sepulcre de Jerusalem. Hi ha un grup escultòric de fusta d'estàtues de mida natural, del segle XIII, que representa l'adoració dels Reis Mags, molt bonic, policromat.

Durant els dies de viatge no vam deixar de tastar bona pasta. Als italians, igual que a nosaltres, els agrada menjar bé i tenen productes molt bons. La plana Padana és molt fèrtil. La ciutat dona nom a un embotit, la mortadella de Bolonya, sense oblidar la pasta a la bolonyesa.

Vam aprofitar i vam tastar moltes varietats de pasta i embotits, a més dels bombons, la xocolata i els gelats de la marca italiana Venchi, un plaer per al paladar.

A banda dels monuments i la gastronomia, la ciutat va ser clau per al moviment obrer i alternatiu d'Itàlia. Des del 1946 fins al 1999 va ser governada ininterrompudament pel Partit Comunista Italià. El 1980 hi va haver un atemptat terrorista a l'estació de tren en què van morir vuitanta-cinc persones.

Estudiants i obrers han estat clau en la història antiga i actual de Bolonya. Nosaltres en guardarem un record molt bo pel que vam veure i viure.

Ravenna

Trobem la ciutat silenciosa, adormida, potser perquè és dissabte i fa molta calor. Als carrers i places, com també a les esglésies i capelles, hi predomina el color rogenc del maó de les parets i dels campanars arrodonits. Potser per això, la impressió del visitant quan entra en aquests centres de culte és fortíssima. L'interior és tot color i llum. Ningú no resta indiferent davant de l'esclat dels mosaics brillants i de tons vius combinats amb tons matisats, com si les tesselles hi haguessin estat col·locades recentment i no pas setze o disset segles enrere. I aquesta emoció es repeteix, tot i el cansament que acumulem, a mesura que visitem les construccions paleocristianes i bizantines.

Alguns de nosaltres aviat prenem partit a favor d'un o altre mosaic. Hi ha qui s'ha enamorat de la processó de les santes de la basílica de Sant'Apollinare Nuovo seguint els tres reis d'Orient que fan l'ofrena a la Verge Maria, mosaic completat a l'altra banda de l'església per la desfilada dels sants i profetes encapçalats per la imatge de Crist. A d'altres els ha corprès el mosaic del baptisme de Jesús submergit en les aigües del Jordà, tan ben representades a la cúpula del Battistero degli Ariani. La monumentalitat de l'església de San Vitale, amb la decoració que es conserva de la zona del presbiteri, tampoc no ens deixa indiferents. L'emperadriu Teodora, que, seguida de les seves dames, ofrena el calze de la missa, i el mosaic de l'emperador Julià, que, acompanyat dels sacerdots, porta la patena, són només un mostra de la vàlua dels mosaics d'aquesta església, en què destaquen els daurats, la varietat dels vestits i dels colors, entre els quals destaca el porpra de les túniques dels mandataris, la representació de les joies... Això sí, hi ha poca variació en l'expressió hieràtica i severa de les imatges. Amb tot, en alguns mosaics de la mateixa església s'intenten representar figures en moviment.

L'església de Sant'Apollinare in Classe, que vam visitar a la tarda, sobresurt, al mig d'una esplanada als afores de Ravenna, per la seva monumentalitat arquitectònica, el campanar cilíndric, el gran mosaic de l'absis i les vint-i-sis arcades suportades per columnes de marbre.

Ara bé, si hi ha una peça que va complaure a tothom, és el mausoleu de Gal·la Placídia. Potser és per la riquesa dels mosaics que cobreixen tot l'interior, fins i tot les espitlleres de les finestres, o pels motius decoratius variadíssims (detalls funeraris, figures humanes, animals, ésser mitològics, paisatges...), o per les sanefes i el cel estrellat de la volta de la cúpula, o potser, simplement, perquè tota la decoració s'integra perfectament en l'arquitectura. Però hi ha també un altre factor que ens fa propera aquesta construcció i és la mateixa Gal·la Placídia, que, encara que no està enterrada allà, va ser ella qui la va projectar. Una dona forta, ambiciosa, amb una vida difícil, filla, germana i mare

d'emperadors, i que va viure un temps a les nostres terres després que la caressin amb Ataülf, rei dels visigots de Tolosa.

Enlluernats encara per la brillantor dels daurats i els colors dels mosaics de Ravenna, tornem cap a Bolonya travessant el paisatge ordenat de les riques terres de conreu de la plana Padana.

Ferrara

La vall del Po ens farà companyia i ens permetrà contemplar una agricultura diversa i rica fins arribar a Ferrara, ciutat del Renaixement que deu el nom als que van viure de la forja de Ferrara. Més de nou quilòmetres de muralles, dels catorze de què disposava a mitjan segle xv, ens obriran camí per a visitar el Palazzo dei Diamanti, més recreat per fora que per dins. A les façanes hi ha vuit mil puntes que formen un encoixinat de marbre, obra de l'arquitecte Rossetti, que prenen diferents formes, com passa amb els diamants, en funció de com es visualitzen.

La família Este en va assumir el poder el 1242 i hi va propiciar una gran riquesa al llarg de tres segles, fins al 1598, en què el duc va morir sense descendència legítima i els Estats de l'Església en van agafar el relleu.

La bicicleta és un element destacable en la vida de Ferrara. La ràtio de 2,25 bicicletes per habitant condiona la circulació i és un reflex de l'ús preferencial d'aquest mitjà de transport per sobre del vianant.

Podríem aprofundir en la narrativa dels palaus i ducats de Ferrara, però això ja ho fan les agències de viatges i altres agents mediàtics. En tot cas, cal remarcar la declaració de la ciutat com a Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el 1995.

Al centre històric sorprèn una columna de marbre del Palazzo Ducale. Es tracta d'un hidròmetre grandios en què es graven les diferents alçàries del riu assolides del 1705 al 1951 en disset ocasions, curiositat que posa fi a una breu història a Ferrara.

Mòdena

Passar per la Via Emília fa la sensació que dos mil anys d'història et contemplen i et donen aquella vitalitat per a afrontar i acabar la tarda gaudint d'una panoràmica de la joia declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, pel seu conjunt monumental de la plaça Gran, la torre Ghirlandina i la catedral.

Aquesta història contrasta amb aquelles curiositats que ens fan moure el cul de la cadira per a anar a sucar pa a l'aceto balsàmic, a uns preus no tan balsàmics. Tot i així, la temptació persuadeix i qui més, qui menys fa el pas i opta per un aceto d'IGP (indicazione geografica protetta) o bé, encara amb un pas més, per un aceto de DOP (denominació d'origen protegida). Cal tenir present que perquè un vinagre sigui considerat de Mòdena tots els raïms que n'han format part han d'haver estat collits a la comarca de Mòdena i la regió de l'Emília. El vinagre es comercialitza passats de dotze a vint-i-cinc anys, i també n'hi ha de més de cinquanta anys, a preus de luxe.

La tarda va quedar completada per a alguns amb la visita al palau dedicat al tenor nascut a Mòdena, Luciano Pavarotti, i havent pogut tocar el mocador tan emblemàtic que feia servir per a combatre la suor. L'alternativa va ser la visita al Museu Enzo Ferrari, on des dels simuladors vam agafar velocitats de vertigen sense risc de prendre mal. Finalment, encara una retrobada per a enfil·lar el que havia de ser un feliç retorn a casa.

ROSA MARTÍ I CONILL (BOLONYA)

IRENE I GEMMA RIGAU I OLIVER (RAVENNA)

JOAN RAVENTÓS I PUJADÓ (MODENA I FERRARA)

Visita al monestir de Montserrat

LA CELEBRACIÓ DEL MIL·LENARI DE MONTSERRAT bé valia una visita de l'Associació d'Antics Diputats, com a testimoni i reconeixement del que ha significat aquest mil·lenni que l'ha dut a ser un santuari d'una gran popularitat, a desenvolupar-se com un focus rellevant, a superar una destrucció gairebé total i a esdevenir un punt de referència del país, sota la regla de sant Benet.

En arribar a la muntanya, un sol esplèndid i una temperatura montseratina ens va rebre a peu del cremallera. Allí ens esperava el gerent del Patronat, Xavier Aparicio, que ens va facilitar una reunió de treball de l'Associació i també una trobada amb el pare abat. La visita al pare abat Manel Gasch va ser d'una extraordinària rellevància, el qual va donar resposta a les preguntes que li havia formulat la presidenta de l'Associació, Núria de Gispert, sense esquivar cap tema que fos d'interès per part nostra.

Va excusar l'absència de l'Escolania de Montserrat, que havia estat a Roma en un viatge molt intens que requeria un temps de repòs. Una sorpresa va iniciar la intervenció del pare abat, quan va fer una referència en contra de les ulleres de realitat virtual, que ens permeten veure asseguts a la cadira tot el món, però no la seva realitat.

Pel que fa als actes del Mil·lenari, el pare abat en va fer una valoració basada en dues realitats que se'n poden extreure: la primera, l'estabilitat, mil anys de monjos, d'arrelament..., i, en segon lloc, els pelegrins. El monestir és

tant dels que hi són com dels que hi passen, i destaca que un 60% de visitants siguin gent de fora.

El Mil·lenari s'ha celebrat amb la gent, i això ha creat una mobilització de pelegrins, romeria i gent que s'han sentit motivats. La cloenda s'allunyarà del caràcter institucional propi del seu inici.

«L'abat és l'anècdota, Montserrat és el símbol» van ser les paraules de comiat del pare abat.

Tot seguit, vam gaudir d'una visita guiada acompanyats pel pare Parellada, coneixedor com ningú de la història de Montserrat, seguint pels camins excel·sos, i també de decadència, destrucció i espolis enduts cap a París. La Guerra Civil va obligar a amagar la verge i a fer-ne una còpia.

A falta de l'escolania, vam entonar el *Violai* des de l'altell de la basílica, amb l'atreviment de fer-ho el millor possible. Com és obvi, no podíem marxar del monestir sense una veneració a la Moreneta.

El dinar i la tarda museística van formar part d'una jornada inoblidable. Així doncs, acompanyats pel guia Esteve, ens va mostrar les evolucions de la muntanya visualitzant una pedra característica de Montserrat i que tots identifiquem. D'aquí vam entrar en una sala espectacular on es projectaven uns audiovisuals totalment innovadors, com si fos un reflex d'una galàxia divina.

Finalment, vam visitar la pinacoteca, que tothom albirava, per veure el quadre de Caravaggio, un dels cinc referenciats, i fer un pas més per veure pintors com ara Dalí, seduït pels colors mediterranis, o d'altres com Torres Garcia, El Greco, Picasso, Casas i Fortuny, que van enaltir una nodrida tarda museística a Montserrat.

Dia complet en molts aspectes, que cadascú es quedi amb el que més li plagui. Moltes gràcies a la Glòria i a tots els que ho han fet possible.

JOAN RAVENTÓS PUJADÓ

Visita a la Fundació Pau Casals

FUNDACIÓ
Pau Casals

«Catalunya va tenir el primer parlament, molt abans que Anglaterra» Pau Casals
FOU EL DIMARTS 9 DE SETEMBRE, a les dotze del migdia, quan ens retrobàrem un grup d'antics diputats del Parlament de Catalunya, acompanyats per la nostra presidenta, Núria de Gispert, al Museu Pau Casals del Vendrell, a Coma-ruga.

Havia plogut força i la platja era marronosa. Lluïa el sol i la marinada fina suavitzava la calor. Fou llavors que en Joan Raventós em posà «deures» agradables: havia d'escriure un petit text sobre la visita per a publicar-lo a la nostra revista, sobre aquesta trobada íntima amb el mestre, a casa seva, una vegada més per a molts de nosaltres.

La revista de l'Associació d'Antics Diputats ha estat i és un molt bon record de les visites i excursions que fem, sovint acompanyats de les parelles, arreu de Catalunya i a bona part d'Europa. Són trobades que comporten dos elements intensos: d'una banda, ens trobem, recordem i vivim moments del passat molt diferents de l'avui, tan trasbalsat; de l'altra, els adversaris polítics amb els quals no deixàvem de dialogar i, sovint, dinar plegats van convertint-se malauradament en enemics.

Vam tenir la gran sort de comptar amb dos guies excepcionals: la directora del Museu, Núria Ballester, i el director de la Fundació, Jordi Pardo, que amb uns coneixements profunds i una immensa passió van anant-nos aprofundint en la vida del mestre mentre passejàvem per les cambres rodejats d'elements significatius i completant i remarcant tot allò que vèiem. Convertien no només els seus mots i judicis

en records, sinó que els vestien amb sentiments i estimació i remarcaven aquells elements que havien definit Pau Casals com un intèrpret, un director, un compositor, envoltant-lo amb el seu humanisme, un profund predicador de la pau. Casals fou un home global. De fet, avui veiem com la seva vida apassionada per la música va dedicar-la a aprofundir en tres aspectes bàsics: Catalunya, l'educació i la pau.

Pau, política i pedagogia, música i art

Ens vam sentir profundament afectats en adonar-nos que, cada vegada més, la vida, la llibertat que ens cal defensar, i més com a antics diputats, l'aconsegui-rem si creiem, practiquem i comuniquem amb amor, respecte, convivència, compassió, companyonia, solidaritat, diàleg, dolcesa..., allò que ens ha marcat la vida.

De fet, buscar les veritats últimes sempre és buscar la bellesa i la simplicitat. Tot això va quedar subratllat en un dinar de companyonia davant del mar, en una terrassa feta construir pel mestre com a projecció de l'edifici on eren instal·lats els seus visitants i convidats.

En acabar, la nostra presidenta, Núria de Gispert, ens va adreçar uns mots i va recordar aquells de Pau Casals sobre la pau. La gran tristesa que avui tenim amb les guerres del món, entre les quals les de Gaza i Ucraïna, en les quals l'odi, el menyspreu, l'enemistat, la incomprensió, la mesquinesa dominen qual-sevol motiu de diàleg, de pau!

Acabo amb una reflexió, també, de Pau Casals. Ens diu que cal que ens ocupem molt seriosament, profundament i continuadament en l'activitat d'educar els infants en l'humanisme, en el feminisme.

Conviure i dialogar en èpoques de grans canvis, de revolta tecnològica, en què la intel·ligència artificial va dominant el món i podria fer-nos esclaus, són uns bons arguments, i si aquests estan acompanyats per la música i l'art tindrem una bona eina per a treballar per la democràcia participativa i per la pau!

JOAN DESCALS I ESQUIUS

Dinar debat amb Pep Martorell

A LA XERRADA «L'IMPACTE DE LA SUPERCOMPUTACIÓ I LA IA», Pep Martorell va exposar com l'explosió de la capacitat de càlcul i els avenços en intel·ligència artificial estan redefinint el coneixement científic, l'economia i les polítiques públiques. Va mostrar que ja no vivim només en un món d'experiments i teoria, sinó en un nou paradigma científic basat en dades massives, simulacions a gran escala i models d'intel·ligència artificial (IA) que acceleren els descobriments i permeten resoldre problemes abans inabastables.

Martorell va il·lustrar aquesta transformació amb exemples concrets en salut, clima, materials i enginyeria: des de la predicció de l'estructura de proteïnes amb IA fins a millors models climàtics i eines avançades per a empreses i administracions. La supercomputació apareix així com una infraestructura tan essencial com les carreteres o l'energia, i esdevé imprescindible per a la competitivitat i el benestar.

Un dels eixos centrals de la intervenció va ser el Barcelona Supercomputing Center (BSC) i el supercomputador MareNostrum 5, que situen Barcelona i Catalunya al mapa mundial de la computació d'alt rendiment. Martorell va remarcar que el BSC no és només una instal·lació tecnològica, sinó un node estratègic de recerca europea que connecta ciència, indústria i polítiques públiques.

En aquest context, es va subratllar el potencial científic de Catalunya, construït durant dècades gràcies a un ecosistema sòlid d'universitats, centres CERCA, grans infraestructures científiques (com l'ALBA o el CNAG) i un vibrant teixit d'empreses emergents, les startups. Aquest lideratge no és casual:

arrenca amb les polítiques de coneixement impulsades al voltant de l'any 2000 per Andreu Mas-Colell, que van apostar per l'excel·lència, la captació de talent i la creació d'institucions modernes de recerca i van posar les bases de la Catalunya científica actual.

La xerrada també va posar en valor l'EuroHPC, l'empresa conjunta europea de computació d'alt rendiment, com un gran exemple del que Europa pot aconseguir quan treballa conjuntament: una infraestructura compartida de supercomputació, amb governança comuna i inversió coordinada, que permet competir amb els Estats Units i la Xina i reforçar la sobirania tecnològica europea.

Finalment, Martorell va destacar que, dins d'aquest marc europeu, Barcelona i Catalunya tenen un paper fonamental: combinant capacitat científica, talent, infraestructures i visió estratègica el territori està cridat a ser un dels pols clau de la supercomputació i la IA a Europa, amb un impacte directe en la innovació, la indústria i les polítiques públiques del futur.

DOLORS GORDI I JULIÀ

Visita al Museu Dalí Figueres

EL 26 DE NOVEMBRE DE 2025 vaig tenir l'honor que els companys exdiputats del Parlament de Catalunya visitessin casa meva, Figueres.

La direcció i la gerència del Teatre-Museu Dalí ens va rebre de forma atenta i afectuosa, i ens va acompanyar en una visita guiada per l'obra daliniàna exposada al Museu. Voldria esmentar que vam tenir la gran oportunitat de poder contemplar la gran obra de La Madonna de Port Lligat, exposada al Museu Dalí de Figueres de forma temporal.

També vam poder gaudir d'un bon àpat de les mans del bon amic Jaume Subirós, de l'emblemàtic Motel Empordà, que, a més, ens va fer participants de nombroses anècdotes de l'escriptor Josep Pla.

Malauradament, un imprevist del subministrament elèctric ens va deixar sense poder visitar la Casa Natal Salvador Dalí. Deu ser que el destí vol que els bons amics exdiputats del Parlament de Catalunya ens retrobem una altra vegada a Figueres?

En definitiva, vam gaudir d'una entranyable trobada de bons amics, plena de boniques anècdotes, que romandrà al meu cor per sempre més.

MARIÀ LORCA I BARD

Dinar de Nadal

EL DIA 15 DE DESEMBRE DE L'ANY 2025 vam celebrar el dinar de Nadal, obert a tots els exdiputats. En principi, havia de venir Pol Morillas, del CIDOB, però per causes sobrevingudes va ser impossible que hi poguésser. Ho farà, segurament, més endavant.

El dinar el vam celebrar igualment i vam visionar un vídeo molt interessant, elaborat pel Parlament, amb motiu de la commemoració de la seva primera sessió, el 6 de desembre de 1932, amb moments de la història del Parlament, en especial dels seus inicis, i les biografies dels primers diputats. A cada exdiputat assistent se li va lliurar una orla amb els diputats que havien integrat la primera sessió del Parlament, el 6 de desembre de 1932, i també una còpia de l'exemplar del *Diari de Sessions* corresponent a aquella data amb les intervencions que havien tingut lloc.

Tot això va ser possible gràcies al fet que el president del Parlament, Josep Rull, ens va cedir tant el vídeo com el material gràfic. Des d'aquí li volem agrair l'amabilitat i la predisposició constant a ajudar l'Associació amb tot el que calgui i sigui possible.

ROSA MARTÍ I CONILL

Notícies de l'Associació

L'Associació rep una subvenció del Parlament i hi signa un conveni marc de col·laboració

L'any 2025, el Parlament va concedir una subvenció de 3.893,50 euros per al desenvolupament de les finalitats de l'Associació d'Antics Diputats de l'any 2024, i aquest any 2026 li ha concedit una subvenció de 4.641,35 euros destinats a despeses del 2025 amb la mateixa finalitat. Això comporta un ajut important per a les nostres activitats. Volem agrair al president i als grups parlamentaris que hagin donat suport a la nostra petició.

Reconeixem el clar suport que rep l'Associació, tant pel que fa a aquesta subvenció directa com per tot el suport administratiu i logístic. Hem de destacar, especialment, la feina que fa el Departament d'Edicions, que ens permet editar el butlletí anual en què es recullen les nostres activitats. També volem agrair a la Secretaria General el suport administratiu, que és clau per al nostre dia a dia. Seria molt difícil poder tirar endavant sense que el Parlament s'impliqués en la nostra tasca. Som conscients que se'ns dispensen moltes atencions i sempre ens hem sentit acollits i respectats per la institució. Així mateix, creiem que també és bo per a la casa tenir l'Associació d'Antics Diputats, i estem convençuts que la fa més gran, més sòlida i més visible.

L'any 2026 l'Associació i el Parlament també han signat un conveni marc, que té per objecte establir els mecanismes de col·laboració entre les dues parts per a contribuir a mantenir el prestigi del Parlament, difondre la tasca parlamentària i els valors democràtics que representa la institució i consolidar els vincles entre els antics diputats i entre aquests i els actuals.

Des d'aquí, el nostre agraïment i reconeixement a la institució.

Associació d'Antics Diputats

Modificació dels Estatuts de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya

Els Estatuts de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya han estat modificats tal com es va aprovar en l'assemblea general del 28 de març de 2025.

La modificació aprovada correspon a l'article 4.b, «Contribuir a mantenir el prestigi de les institucions polítiques de Catalunya i, d'una manera especial, del Parlament», en què s'ha afegit «i difondre els valors de la democràcia en el conjunt de la societat, principalment entre les noves generacions».

Comunicats de la Junta Directiva

La Junta Directiva va enviar els següents comunicats a tots els associats a inicis del mes d'octubre del 2025:

«La Junta Directiva en la sessió del 22 de setembre de 2025 ha expressat la necessitat que es doni compliment immediat a les decisions aprovades pel Tribunal Constitucional respecte de la Llei 1/2024 d'amnistia i, en conseqüència, s'apliqui sense més demora l'amnistia a totes les persones que hi tenen dret.»

«La Junta Directiva, en la sessió del 22 de setembre de 2025, constata que la majoria de la població catalana denuncia i rebutja enèrgicament la destrucció de col·

lectivitats humanes arreu del món i de manera especial el genocidi perpetrat contra el poble palestí.

»Així mateix, manifesta una vegada més, el seu rebuig als crims de guerra perpetrats al poble ucraïnès per l'exèrcit rus.

»Finalment, la Junta Directiva expressa el seu desig i la seva esperança que la pau a Ucraïna i a Palestina sigui una realitat ben aviat.»

Premi Conviure

Des que es va crear, el Departament de Relacions Institucionals del Parlament de Catalunya ha col·laborat activament en la promoció i la dinamització, entre els centres educatius, del Premi Conviure, instituït i convocat per l'Associació d'Antics Diputats al Parlament.

Des del curs 2024-2025, el taller «Soc diputat, soc diputada» consisteix en una simulació del sistema parlamentari català per a promoure la participació i la incidència entre els joves. Des de la nova perspectiva organitzativa, es proposa a l'Associació d'Antics Diputats que adapti el desenvolupament i les bases del Premi Conviure en els termes següents:

— Centres participants: poden optar-hi tots els centres que hagin participat durant el curs acadèmic anterior al taller «Soc diputat, soc diputada».

— Selecció de centres: els Serveis Educatius del Parlament seleccionen, d'acord amb criteris geogràfics i de titularitat, els centres que presentaran les propostes davant dels diputats.

— Visites als centres seleccionats: amb la finalitat d'impulsar un programa de mentoria entre joves «diputats» i antics diputats, es proposa que una representació de socis designats per l'Associació, acompanyada per responsables dels Serveis Educatius, visiti els centres per a preparar la intervenció al Parlament.

— Reconeixement o premi: en lloc d'un premi monetari, el reconeixement consisteix en el lliurament de material didàctic (llibres i material digital) per a enriquir el fons bibliogràfic del centre.

— Acte institucional: se celebra al Palau del Parlament, on els alumnes dels centres seleccionats presenten les seves propostes als diputats.

Premi Agustí Juandó a la presidenta

La Comissió de Llengua del Consell de l'Advocacia Catalana ha atorgat el XIX Premi Agustí Juandó i Royo a la presidenta de la nostra associació, Núria de Gispert, per la defensa de la llengua catalana en l'àmbit de la justícia. Com és sabut, la nostra presidenta va ser diputada, consellera del Govern i presidenta del Parlament. Ha estat sempre una gran defensora de la llengua catalana, amb iniciatives importants des del Departament de Justícia, iniciatives força reeixides en el seu moment, que després, malauradament, l'espanyolisme recalitrant que ens envolta ha fet retrocedir molt.

L'acte, celebrat a l'Auditori del Parlament, ha estat molt bé. Hi ha hagut una molt gran assistència, des del president Pujol –amb caminador– i les presidentes Forcadell i Borràs, fins a nombrosos degans de col·legis d'advocats, com Maria Vidal i Ignasi Puig, entre molts altres, i també els membres de la Mesa del Parlament, diputats i senadors, la síndica de greuges, i familiars i amics. M'hi he trobat, i ens hem saludat molt cordialment, el company i amic Josep Maria Antràs. L'acte ha estat presidit, amb diferents intervencions, pel president del Parlament, Josep Rull.

A més de les intervencions de la presentadora, hi hem pogut sentir paraules del comissionat de Llengua del Consell de l'Advocacia, de la degana del Col·legi de Barcelona, Cristina Vallejo, del degà del Col·legi de Manresa, David Casellas, del president del Consell de l'Advocacia, Joan Martínez, del Conseller de Política Lingüística, Francesc Xavier Vila, de la presidenta Núria de Gispert i del president Josep Rull, que ha tancat l'acte. La presidenta ha rebut una preciosa i simbòlica escultura de Mercè Riba, *Paraula*, que vol significar també la necessitat de pau en aquest món nostre, tan violent, farcit de guerres. De la nostra junta, a més de la presidenta, hi hem assistit, la Dolors Gordi, valenta, amb el maluc trencat i amb una crossa, la Rosa Martí, el Jordi Martínez i jo mateix.

Un magnífic quartet de veus femenines a *cappella*, Lulalum, ens ha amenitzat l'acte amb tres cançons precioses. La conducció de tot plegat, molt acurada, ha anat a càrrec de la periodista Nati Adell.

Cal dir que tot, malgrat els nombrosos parlaments, s'ha desenvolupat amb agilitat i amb algunes intervencions, especialment les de Núria de Gispert i del president Rull, francament brillants. La presidenta, a més, ha parlat amb aquell toc d'autenticitat, tan seu, que sempre la caracteritza.

L'atorgament d'aquest guardó, promogut per advocats, ha estat, si se'm permet l'expressió, un acte d'estricta justícia, un reconeixement absolutament merescut per a la presidenta Núria de Gispert. Enhorabona!

Roc Fuentes

Defuncions

26.03.2025: Santi Riera i Olivé, diputat de la II, III i IV legislatura

19.05.2025: Josep Muntal i Julià, diputat de la II legislatura

23.05.2025: Ignasi Riera i Gassiot, diputat de la II, III, IV i V legislatura.

19.06.2025: Esperanza García i González, diputada de la XI i XII legislatura

12.07.2025: Celestino Andrés Sánchez i Ramos, diputat de la I legislatura.

04.11.2025: Francesc Iglesias i Sala, diputat de la IV, V i VI legislatura.

03.01.2026: Maria Eugènia Cuenca i Valero, diputada de la VI i VII legislatura

Sol·licitud d'inscripció

Sol·licito ser admès/admesa com a membre de l'Associació d'Antics Diputats al Parlament de Catalunya, per la qual cosa facilito la meua identificació i les dades bancàries per a la domiciliació de la quota anual.

NOM COGNOMS

ADREÇA

POBLACIÓ

CODI POSTAL TELÈFON

ADREÇA DE CORREU ELECTRÒNIC

Domiciliació bancària de la quota anual

NUMERO DE IBAN

LLOC DATA

SIGNATURA

D'acord amb el que estableix l'Article 13 del Reglament UE 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la Protecció de les Persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE; us informem que:

1. El responsable del tractament de les dades és l'Associació d'Antics Diputats, amb domicili al Parlament de Catalunya (Parc de la Ciutadella, s/n, 08003 Barcelona).
2. Les dades seran tractades únicament d'acord amb les finalitats i objectius expressats a l'article 4 dels Estatuts de l'Associació d'Antics Diputats.
3. El tractament es realitza d'acord amb el consentiment de l'interessat. Aquest consentiment és imprescindible per a formalitzar la sol·licitud d'inscripció.
4. El termini durant el qual es conservaran les dades es perllongarà mentre duri la condició de soci/sòcia, i posteriorment, durant els terminis legalment exigits. En el moment que finalitzin els terminis de conservació, les dades seran destruïdes.
5. Les dades són confidencials i no se cediran a tercers, tret que es requereixin per a l'assoliment de les finalitats i objectius esmentats en el punt 2 o que existeixi obligació legal.
6. Per exercir els drets reconeguts legalment en relació amb les dades que es tracten (accés, rectificació o supressió, limitació o oposició, i dret de portabilitat) es pot adreçar una sol·licitud a les dades de contacte indicades a l'encapçalament.
7. Si es considera que el tractament de les dades no s'ha exercit adequadament, es pot presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (www.apd.cat)

ASSOCIACIÓ D'ANTICS DIPUTATS
AL PARLAMENT DE
CATALUNYA

www.parlament.cat